

Vybráno z Rudého práva

úterý 29.4.1986, str.7, čl. SSSR: Havárie reaktoru

Moskva(ČTK) - Rada ministrů SSSR v pondělí oznámila, že na Černobylské jaderné elektrárně došlo k havárii, při níž byl poškozen jeden z reaktorů. Jak uvádí zpráva TASS, jsou podnikány kroky k odstranění následků a postiženým je poskytována pomoc. Byla vytvořena vládní komise.

Havárie v Černobylské jaderné elektrárně (Ukrajina) je první havárií tohoto druhu v Sovětském svazu. V jiných zemích došlo k podobným incidentům nejednou. Podle údajů společenské organizace Kritická masa bylo mimo jiné v USA jen v roce 1979 zaznamenáno 2300 havárií, poruch a jiných záva d.

středa 30.4.1986, str.1, výtah z čl. Sdělení vlády ČSSR

- Na území ČSSR se provádí kontinuální měření proudění v ovzduší a po celou dobu měření nebylo zjištěno žádné zvýšení radioaktivity.

čtvrtek 1.5.1986, str.1, výtah z čl. Sdělení vlády ČSSR

- Jejich poznatky z měření, které vyhodnocují ministerstvo zdravotnictví ČSR a ministerstvo zdravotnictví SSR, ukaží, že není ohroženo zdraví obyvatelstva, a že proto není třeba přijímat zvláštní opatření na území ČSSR.

pondělí 5.5.1986, str.1, výtah z čl. Měření radioaktivity na území ČSSR

- Průběžná měření, která se dvakrát denně vyhodnocují, ukázala v některých oblastech Československé socialistické republiky mírné zvýšení radioaktivity, jenž se pohybuje mezi 0,20 až 0,50 mikrogray za hodinu. To je více než 200 krát nižší hodnota záření, než které poškozuje lidské zdraví.

úterý 6.5.1986, str.1, výta h z čl. Pokračuje měření radioaktivity

- Kompetentní čs. orgány sledující výskyt radioaktivních látek v životním prostředí ČSSR sdělují, že podle posledních poznatků jejich obsah poklesl v ovzduší.

středa 7.5.1986, str.1, výtah z čl. Nejsou důvody k oba vám

Rozhovor s hlavní hygieničkou ČSR

- Dokonce i v prvních dnech, kdy bylo zaznamenáno zvýšení radioaktivních látek v životním prostředí, bylo mnohokrát nižší, než aby mohlo i při trvalém působení způsobit ohrožení zdraví.
- Z důvodu preventivních, a to zdůrazňuji, byla přijata určitá opatření v resortu zemědělství a výživy, týkající se především způsobu krmení dojnic. Vzhledem k současnému suchému počasí se snažíme snížit prašnost ulic častějším kropením.
- Předpokládáme samozřejmě, že budou zachovávat všechny zásady osobní hygieny včetně umývání ovoce a zeleniny před požitím.

pondělí 12.5.1986, str.1, výtah z čl. Zvláštní opatření nejsou nutná

Rozhovor s MUDr. E.Künzem,CSc., hlavním odborníkem ministerstva zdravotnictví ČSR pro hygienu záření

- Dávkové příkony záření na volném prostranství, které dříve měly zejména přírodní původ, se zvýšily zhruba dvakrát až třikrát proti přírodním hodnotám. Ale radioaktivní jody v ovzduší nebo potravinách jsme dříve neměřili vůbec. Obecně však mohu říci, že nedošlo k takovému zvýšení, které by jakýmkoli způsobem bylo nebezpečné lidskému zdraví.
- Neměřili jsme například v povrchových vodách nebo v pitné vodě skutečně nepatrné zvýšení. Nejsou však žádné důvody, aby se lidé báli pitné vody a mléka. Pokud jde o dešť, hodnoty radioaktivity, které v něm jsou, nemohou způsobit žádné vážné ozáření.

úterý 13.5.1986, str.1, výtah z čl. Další pokles radioaktivity

- Měřící střediska na území naší republiky zaznamenala během 9. až 11. května 1986 další pokles radiace v životním prostředí. Její hodnoty směřují k normálu .....

čtvrtek 15.5.1986, str.2, výtah z čl. Téměř normální situace

- Předseda Československé komise pro atomovou energii Stanislav Havel poskytl ve středu.....

- Začal bych nejdříve tím, jaká byla radiační situace před havárií jaderné elektrárny v Černobylu. Na našem území se dévkový příkon (poznámka redakce: záření, které způsobuje ionizující kosmické záření a přirozené radioaktivní prvky na našem území) normálně pohybuje v rozmezí 0,08 až 0,12 mikrograye za hodinu. V současné době je 1,5krát až 2krát vyšší. Co se týká objemové sumární beta-aktivity (poznámka redakce: beta záření všech radioaktivních prvků nacházejících se v ovzduší), je v současné době situace téměř normální a pohybuje se ve zlomcích procenta becquerelu (poznámka redakce: jednotka množství radioaktivní látky, která odpovídá jednomu rozpadu za sekundu) na krychlový metr.

- Naše měření ukazují, že v ČSSR dochází k velmi rychlému poklesu radiace. Je možno odpovědně říci, že její úroveň byla i v době bezprostředně po havárii hluboko níž pod hodnotami, které by mohly být nebezpečné zdraví obyvatelstva.

pátek 16.5.1986, str.1, výtah z čl. Opět pokles radioaktivity v ČSSR

- Komise ....., na čtvrtičním zasedání konstatovala další pokles radioaktivity v životním prostředí ČSSR.

středa 21.5.1986, str.1, výtah z čl. Zvýšený výskyt radiace nežádá mimořádná opatření

- Dévkové příkony vnějšího záření na volném prostranství se z běžných přírodních hodnot okolo 0,1 uGy/h (0,1 mikrogray za hodinu ...) zvýšily v počátečním období na 0,2-0,5 uGy/h. Od 10. května už toto zvýšení není větší než 0,3 uGy/h ... a od 17. května než 0,15 uGy/h ...

Kontaminace povrchů jódem 131 je od 10. května menší než 10 kBq/m² (10 kilobecquerel na metr čtvereční ...) a kontaminace cíziem 137 menší než 1 kBq/m², maximální hodnoty nepřesáhly trojnásobek těchto hodnot.

K výraznější kontaminaci vod nedošlo, obsah radionuklidů v nich je nízký, pod 1 Bq/l (jeden rozpad v jednom litru za sekundu). Úroveň kontaminace jódem 131 u mléka dodávaného pro obyvatelstvo nepřekročila limit stanovený našimi hygieniky jako horní mez pro zdravotně nezávadnou konzumaci této potraviny. Od 15. května se tato úroveň pohybuje od 50 do 400 Bq/l a nadále klesá.

pátek 23.5.1986, str.4, výtah z čl. Jak se měří radioaktivita

- Jsou to výsledky odběrů z 16.května. Aerosoly (pevné částice z ovzduší) měly všech radionuklidů dohromady 0,011 Bq na m^3 , pitná voda 1,6 Bq na litr, zelenina 350 Bq na kg, mléko od 75 do 105 Bq na litr.
- Světová zdravotnická organizace stanovila 2000 Bq jádru 131 na litr jako hodnotu, pod níž nejsou nutná regulační opatření ve spotřebě mléka. Hlavní hygienici ČSR a SSR MUDr. Dana Zusková a MUDr. Štefan Calpaš "zpevnili" však tuto normu na hodnotu poloviční, tj. 1000 Bq.....
- ... nejvyšší průměrné hodnoty u mléka v ČSR dosáhly 365 Bq na litr. Hodnoty 16.května se pohybovaly okolo 120 Bq na litr a dále klesají. V ojedinělých případech mělo syrové mléko přes 1000 Bq na litr. To ovšem zásadně do prodeje nešlo.